

והיינו, כשם שרבי אליעזר מחמיר בנדירים משאר דיני ממונות לענין דריסת הרגל, שבשאר דיני ממונות, דריסת הרגל מותרת, ואין בזה משום גזל. ואילו לענין מודר הנאה — אסור ליכנס בחצרו. הוא הדין לעניננו, שאמנם בעלמא קני על מנת להקנות — קני, בכל זאת, משום חומרא דנדרים — אמרינן שלא קנה.

תנן, אמרו חכמים: כל מתנה שאינה שאם הקדישה תהא מקודשת — אינה מתנה.

מה ששנה התנא "כל" — לאיתווי מאי? האם לאו לאתווי הא מילתא דשריא בכיפי, דהיינו, המעשה של אותו בן שהוה שמיט כיפי דכיתנא, לומר שקני על מנת להקנות — לא קנה אף מעיקר הדין!?

ודחינן: לא. לאתווי לישנא בתראה דשמעתיה דרבא דלעיל. שאפילו אם אמר: "יבא אבא ויאכל", ולא אמר בלשון תנאי, אסור במודר הנאה, משום שסעודתו מוכחת עליו.

היה דעתו שיקנם עד אותה שעה. ולכך הוה, כשיהיה הבן צורבא מרבנן, הדר סודרא למריה! כלומר, כלתה כבר אותה הקנאה שהקנה לו!

אמר ליה רבא לרב נחמן: והא מתנת בית חורון, דקני על מנת להקנות הוא, ולא קא קני אותו אדם את החצר והסעודה. שאם היה קונה, היה אביו מותר, שהרי קנה אחר בינתיים!

זימנין [פעמים] שאמר ליה רב נחמן בתשובה לשאלתו: מה ששם לא קנה, היינו משום דסעודתו מוכחת עליו שהמדיר רוצה שיהנה אביו מסעודתו שלו, שודאי שאין לו ענין בכך שיהנה אביו מסעודתו של אחר!

מה שאין כן בענינינו, שאדרבה, ניחא ליה לאותו אדם שאסר נכסיו על בנו, שיהנה בן בנו מאביו, ולא ממנו, שכך הוא סדר נחלות, ולא שתקפוץ נחלה ממנו — לבן בנו.

וזימנין אמר ליה רב נחמן: משנתנו כשיטת רבי אליעזר הוא, דאמר: אפילו ויתור אסור במודר הנאה.

הדרן עלך השותפין